

Manęs nėra, kai Tavęs nėra

Davide Prosperi

Sveiki atvykę, esantys čia, Assago, ir kituose Italijos bei užsienio miestuose. Šiomis dienomis vis pagalvodavau, koks vertingas šis gestas, net jei gali pasirodyti, kad nuolat kartojasi, mes juk jį rengiame kiekvienais metais. Tačiau kaip sakėme prieš porą metų, tie, kurie eina, pirmiausia siekia neprarasti ėjimo džiaugsmo. Yra tik viena priežastis, kodėl pradžia mums padeda neprarasti ėjimo džiaugsmo: pradžioje glūdi viso ko kriterijus. Pradžia yra dovana, prielankumas, lygiai taip pat kaip gyvenimo pradžia yra nepelnyta dovana, didžiausias santykio su tuo, kuris mūsų panorėjo, ženklas. Todėl kiekviena pradžia yra geriausia proga prisiminti faktą, kad esame mylimi, kad nesame pasaulyje atsitiktiniai, kad yra kažkas, Tas, kuris mūsų nori dabar, mūsų vis dar nori būtent dabar, ir tai yra pirmasis tikrumo matmuo žmogaus gyvenime.

Šiandien, turbūt labiau nei bet kada istorijoje, žmogui reikalingas tikrumas yra daugiau nei intelektualinis, dogmatinis dalykų suvokimas, tačiau, kaip tai pavadino kun. Giussani, mylintis tikrovės pažinimas, t.y. paremtas gyvu santykiu su Tuo, iš ko visa tikrovė yra sudaryta.

Šią vasarą man tą leido geriau suvokti vienas pasisakymas per Tarptautinę Judėjimo atsakingųjų asamblėją rugsėjo pradžioje. Mūsų draugė Rose iš Kampalos priminė apie pokalbį su kun. Giussani, per kurį jis jai pasakė: „Net jeigu visoje visatoje būtum buvusi vienintelė, Dievas vis tiek būtų atėjęs tavęs ieškoti, kad niekas nebūtų prarasta, net ir tavo menkumas“. Ji taip pakomentavo: „Kai kalbama apie Grožį iš didžiosios raidės, būtent iš čia mano menkumas, mano gyvenimas gavo tą grožį, tą vertę, kuri nepriklauso nuo mano menkumo, priklauso tik nuo to prielankumo, kurį Dievas parodė mano atžvilgiu. Kai sakau, kad dabar esu išpildyta, kad esu išpildyta meile, neišsigalvoju: tai – faktas. Aš šį rytą galiu kvėpuoti būtent dėl to, kad kažkas manęs šį rytą norėjo ir nebijo to, kokia aš esu, tačiau pasigaili manęs, nori, kad aš būčiau“. Ir kas tik į ją pasižiūri, mato, kokia ji yra, mato, ką ji daro, ir neabejoja, kad tai yra tiesa, kaip man papasakojo M. Maggioni ir D. Curatolo (kurie kartu su R. Fontolan įgyvendino Judėjimo šešiasdešimtmečio filmą, kuris bus pridėtas prie spalio mėnesio „Tracce“ numerio) po to, kai nuvyko į Kampalą.

„Aš“ atgimsta tokia susitikime, kur įvyksta toks pasirinkimas, toks prielankumas, kuris suteikia gyvenimui tikrumą, nes šis pasirinkimas yra mane mylinčios Esaties iniciatyva. Mūsų netikrumas (kuris gali būti susijęs su santykiais (paprastai jis nuolat būna susijęs su santykiais), arba gali būti susijęs su mūsų sugebėjimu imtis iniciatyvos, todėl nesame tikri dėl savo buvimo ir vertinimo) kyla iš to fakto, kad neišgyvendami santykio su mus mylinčia Esatimi patirties, stengiamės užpildyti tuštumą kitais dalykais, kitais santykiais, kurie jį pakeistų, arba savo iniciatyvomis.

Pernai per Metų pradžią būtent taip buvome provokuojami pasakojimo apie Magdalietę (puikiai jį prisimename), kuri atbėga prie kapo, kur tikisi rasti negyvą Jėzaus kūną ir pagerbti jį, tačiau išgirsta, kaip prisikėlęs Viešpats ją pašaukia vardu. Būtent tada, kai esame pašaukiami vardu, kaip sakė Carron, atgimsta „aš“ ir kyla noras tą papasakoti kitiems, imtis iniciatyvos pasaulyje.

Pirmasis mus pasiekęs ženklas, kad suvokiame, koks šis skelbimas yra svarbus, buvo Carron laiškas, kurį šiais metais jis parašė visai CL brolijai po privačios Audiencijos pas Popiežių Pranciškų ir kuris apibendrino esminį Popiežiaus rūpestį: reikia susitelkti į esminį dalyką – susitikimą su Kristumi.

Grįžti prie esmės kviečiantis iššūkis iškart pasirodė svarbus, kad galėtume toliau kurti krikščionišką esatį pasaulyje. Todėl Savorana knygos „Kunigo Giussani gyvenimas“ išleidimas ir pristatymai, kurie po to vyko visoje Italijoje, tapo išskirtine proga naujiems susitikimams, kurie viršijo mūsų galimybes, nes toks gebėjimas susitikti yra vienas pirmųjų charizmos bruožų. Būtent todėl esame kviečiami likti ištikimi šioms ištakoms, jei nenorime to prarasti.

Popiežiaus kvietimas susitelkti į esminį dalyką mus lydėjo tame kelyje, kurį reikėjo nueiti, kad įvertintume Europos rinkimus, ir kuris savo kulminaciją pasiekė Carron kalboje Milano parodų rūmuose (kuri vėliau buvo publikuota gegužės mėnesio „Tracce“ žurnale). Cituodamas kun. Giussani, jis sakė: „Problemy, kurias gyvenimas iškelia kiekvieną dieną, sprendimas „neatsiranda tiesiogiai sprendžiant problemas, bet tik gilinantis į problemas patiriančio subjekto prigimtį“. Carron taip pakomentavo: „Toks yra Europai metamas didžiulis iššūkis. Akivaizdi būtinybė ugdyti žmogų atskleidžia jo susiaurinimą, atstūmimą, nepakankamą sąmoningumą dėl to, kas iš tiesų yra žmogus, kokia yra jo troškimo prigimtis ir koks struktūriškas atotrūkis yra tarp to, ko jis tikisi, ir to, ką gali pasiekti savo jėgomis“.

Šis vertinimas buvo atsispyrimo taškas daugelio mūsų bendruomenių darbui šią vasarą. Žinoma, kaip jau kelias savaites matėme ir matome, geriausiai apie tai liudija mūsų broliai krikščionys, kurie yra persekiojami, kenčia ir kasdien rizikuoja gyvenimu, kad išpažintų savo tikėjimą. Per jų liudijimą matome, kas yra esminis dalykas, kas jiems yra esminis dalykas, leidžiantis gyventi tokioje situacijoje. „Tracce“ žurnale buvo išspausdintas interviu su Mosul arkivyskupu: „Įmanoma išgyventi kiekvieną akimirką su tvirta viltimi ir pilnu džiaugsmu“. Jis buvo paklaustas: „Kaip Jūs supratote, kad tai įmanoma?“. „Aš pirmas pradėjau taip gyventi. Ir ėmiau tai liudyti per savo pamokslus, per susitikimus. Laikui bėgant pastebėjau, kad žmonės ėmė keistis“. „Iš ko pastebėjote, kad krikščionių elgesys ėmė keistis?“. „Iš to, kaip jie gyveno. Jie patys ėmė man sakyti, kad nori gyventi dar labiau prisirišę prie mūsų tikėjimo. Jie patys man ėmė sakyti, kad vėl pradėjo *gyventi* net ir sunkumuose. Jie man tai sakė žodžiais, o aš iš jų akių mačiau, kad tai tikra“.

Tai gerai paaiškina, kas yra liudijimas (neveltui tai – pradinė žodžio „kankinystė“ prasmė): tai yra vertinimas, kupinas meilės ir prisirišimo, dėl kurio galima atiduoti gyvenimą, visų pirma todėl, kad gyvenimas pasikeičia dėl naujo žvilgsnio į save, į savo likimą, į pasaulio likimą; galima atiduoti gyvenimą dėl to žvilgsnio, kurį tikėjimas įneša į mūsų egzistenciją. Toks liudijimas yra mūsų vertinimas, nes aiškiai parodo, kad įvertinant patirtį, kurią išgyvename, galima rizikuoti visu savimi nebūnant herojais, kur bebūtume, vien dėl to, kad jei negintume tokios patirties, gyvenimas būtų nevertas gyventi! Tai pažadina visą krikščioniškąją tautą, tokia yra ir viena iš mūsų draugystės užduočių: kad „aš“ būtų pažadintas, ne kad būtų paguostas, arba ir paguostas, bet ne taip, kaip mes suprantame šį žodį, tarsi sakytume: „Ką tu, nusiramink, pamatysi, rytoj viskas seksis geriau“. Ne tai. Vienintelė paguoda, kurios mes ieškome, tai būti priešais gyvenimo prasmę. Mažiau nei tai mūsų iš tiesų nepaguos, nes mažiau nei tai, t.y. be tokios prasmės, gyvenimas yra vienišumas.

O šią vasarą pagalvojau: kai į mūsų egzistenciją įeina gyvenimo meilė, kai žmogus susitinka tai, kad gali pažadinti „aš“, jei jis yra tikras priešais tai, kas jam atsitiko, yra pasirengęs už tai atiduoti gyvenimą. Nieko nelaukęs atiduotų gyvenimą, ir pradeda šiam tikslui atiduodamas visą save, visas savo turimas jėgas. Pradeda suvokti savo gyvenimą kaip auką, t.y. kaip dovanojamą dėl didesnio tikslo, ne šiaip įsivaizduojamo tikslo, tačiau mylėti Tą, kuris tave myli taip, kad išgelbsti tave iš nebūties. Ėmiau suprasti, kad visa tai yra tik įvadas, nes leidžia suprasti, kam esame sukurti; įvadas, kuris leidžia suprasti, kad yra daugiau, gali būti daugiau. Gyvenimas gali būti dar gilesnis, žmogus gali mylėti savo gyvenimo meilę dar stipriau nei su tokiu herojišku įkvėpimu. Nes mums auka vis dar yra dviprasmiška, t.y. mes esame pasirengę atiduoti gyvenimą gal ir didingu, reikalingu būdu, forma, tarsi tai būtų mūsų tarnystė. Tačiau yra dar didesnė auka – atiduoti gyvenimą priimant „*kaip*“ ir „*kada*“, kuriuos

nusprendžia Jis. Tu gal nesi pasirengęs, nesijauti pasirengęs tam, ko iš tavęs yra prašoma kitokia forma, nei tu jau atiduodi savo gyvenimą, tačiau būtent ten iš tavęs prašoma visko. Tuomet supranti, kad akimirka (apie tai kalbėjome jau daug kartų, bet imi tai suprasti iš savo patirties) įgauna begalinę vertę, kai atiduodi gyvenimą *toku būdu* ir *toku metu*, kai tavo gyvenimo meilė to prašo. Tokio pasirengimo išmokstama ir jis auga tik per visus tuos net ir mažus „taip“, kuriuos pradedi sakyti iš meilės.

Šią vasarą skirtingais būdais ir ne vieną kartą tarp mūsų pasirodė, kaip kelias, kuriuo einame, vis labiau leidžia įsigilinti „į subjekto prigimtį“. Tačiau dažnai jaučiame atotrūkį tarp tokio herojiško įkvėpimo, kurį jaučiame, ir kasdienybės, kurią laikome „menkesne“ tikrove, arba taip tikrovės vertinimo, kurį mums suteikia tikėjimas, ir būtinybės žiūrėti į tuos, kurie yra priešais mus, kad iš tiesų susitiktume, kaip mūsų prašo Popiežius. Taigi, norime tavęs paklausti: kas leidžia „aš“ būti nepasidalijusiam, kad galėtume išgyventi visa tai, kas mums duota, visus iššūkius, su kuriais susiduriame, kaip pilnatvę ir gyvenimo skonį?

Julian Carron

Kas leidžia „aš“ būti nepasidalijusiam?

„Manęs nėra, kai tavęs nėra“, sako F. Guccini daina, kuri davė šiam susitikimui pavadinimą. Apie ką galime taip pasakyti? Apie ką galime taip pasakyti *dabar*? Šis sakinytis mane nustebino dėl dviejų priežasčių. Visų pirma, aš suvokiū, kas man yra esminis dalykas, nes manęs nėra, kai man to trūksta, tai matosi iš to, kad „lieku vienas su savo mintimis“, kaip toliau dainuojama Guccini dainoje. Jei to dabar nėra, aš nesu. Manau, kad nėra kito kriterijaus, pagal kurį galėtume atpažinti esminį dalyką, apie kurį mums dar kartą priminė Popiežius savo žinioje Rimini Meeting'ui: esatis, kuri leidžia man būti; atpažįstu ją, nes kai jos trūksta, manęs nėra, nesu savimi. Iškart aišku, kad tai nėra nuoseklumo problema, o priklausymas tokiai esaičiai, be kurios manęs nėra.

O kas mums leidžia būti? Būti dabar, tokioje istorinėje situacijoje, kurioje gyvename? Niekas, niekas mums negali uždrausti patirti tai, apie ką pasakoja G. Gaber savo dainoje, kurią girdėjome pradžioje („Nelogiškas džiugesys“). Galiu būti „vienas“ bet kur, „važiuodamas autostrada“, bet kada, „rytui vos prašvitus“, net ir žinodamas, kad „viskas griūva“, tačiau „man užteks ir menkiausio dalyko / mažos švieselės / išgyventos atmosferos / peizažo [...] // Ir man gera“. Užtenka, kad tikrovė, bet kokia gamtos dalelė, beveik niekinė, įeitų į mano „aš“ horizontą per bet kokią aplinkybę, ir padarytų įmanomą tokį gėrį. Tokį nuostabą keliantį gėrį, kuris atrodo beveik kaip sapnas, kad net beveik „gėda“. Tačiau iškyla akivaizdėybė: negaliu paneigti, kad „man gera / būtent dabar, būtent čia, / tai ne mano kaltė, / kad man taip atsitinka“. Tarsi tikrovė, akimirką prieš mums galint nuo jos apsiginti, prieš atsiveriant nuo jos siena, sugebėtų įsiskverbti į „aš“ ir paversti jį pačiu savimi „būtent dabar, būtent čia“. Ir pajuntu tokį „nelogišką džiugesį“. Tikrai atrodo taip neproporcinga, kad „menkiausio dalyko / mažos švieselės / išgyventos atmosferos“ pakanka įnešti į gyvenimą tokį džiugesį. „Nelogiškas džiugesys, / kurio priežasties nežinau, / nežinau, kas tai yra“, bet jis toks tikras ir kartu paslaptingas. Nes jei nebūtų tikras, negalėtų įvykti tai, apie ką po to kalba Gaber: „Tarsi netikėtai / būčiau pasinaudojęs teise / gyventi dabartimi“. Kažkas įeina į gyvenimą ir leidžia man būti dabartyje, „būtent dabar, būtent čia“. Tai menkas dalykas, kuris mane taip užvaldo, kad pats sau tampu gyvas. Esu suvienytas, esantis, kai tu esi.

Sunku rasti kitą dainą, kuri geriau išreikštų dešimtojo „Religinio jausmo“ skyriaus prasmę. „Aš“, pastebėjęs, neišsemiamą tikrovės buvimą, „pažadintas esaties, traukos ir nuostabos [priešais tikrovę], tampa dėkingas, džiaugsmingas“, ir jam gera“.

Kas to netrokšta kiekvieną rytą, kiekvieną gyvenimo akimirką? Tą pilnatvės akimirką apima nuostaba, kaip daug kartų yra įvykę ir mums. Tokioje paprasčiausioje, elementariausioje patirtyje, kuri yra pasiekiamą visiems, bet kada, bet kur, bet kokiomis aplinkybėmis – joje glūdi **metodas**. Esatis, kuri man leidžia būti. Jokios mano pastangos negali man suteikti to, ką suteikia ta akimirka. Nėra kito kriterijau atpažinti esminę dalyką. Matosi, kad tai yra esminis dalykas, nes man leidžia būti taip, kad kai jo nėra, manęs taip pat nėra, nesu savimi. O kai tik pasirodo, džiaugiuosi, patiriu „nelogišką džiugesį“, „būtent dabar, būtent čia“, kuris mane išmoko išgyventi dabartį.

O kai toks metodas nenaudojamas, „kaip skaudu, meile mano / žiūrėti į dalykus taip, kaip žiūriu aš [tikrovė nepasikeičia, keičiasi mano žvilgsnis į dalykus] [...] // Koks nusivylimas [...] / gyventi su tokia širdimi [dažnai sustingusia] / ir nenorėti nieko prarasti“, ir matyti, kaip viskas slysta iš rankų.

Tačiau pasikeisti paprasta: „Užtektų tiesiog vėl tapti vaikais ir prisiminti... / Ir prisiminti, kad viskas yra dovanota, viskas nauja ir išlaisvinta“. Užtektų suprasti, kad mūsų pirmasis veiksmas yra pasyvumas, priėmimas, gavimas, pripažinimas, jog viskas yra dovanota. Užtenka švieselės, kad galėtume pasakyti, jog kažkas mums duota. Nereikia nieko ypač išskirtinio. Užtenka mažos švieselės, kad bet koks dalykas, net ir pats mažiausias, mums paliudytų, kad yra daugiau. „Štai koks mūsų metodas, - sako kun. Giussani paskutinėje Equipe knygoje „Kelyje“, - kad paaiškėtų tokia žmogaus problema kaip religiozumas (ši problema yra gili ir apima visą žmogų): visų pirma būtina, kad taptų asmenine patirtimi santykis tarp žmogaus ir sukurtos tikrovės“.

Tam tikrais išskirtiniais momentais visi esame patyrę kažką panašaus, tačiau klausiamo: kaip toks dalykas gali tapti pastovus? Kaip gali tapti nuolatinė asmenine patirtimi santykis tarp žmogaus ir sukurtos tikrovės? Čia iškyla kelio problema. Jei neiname keliu, tai net po išskirtinių momentų grįžtame atgal prie rutinos ir viskas vėl tampa nyku, menka ir slogu. Mes priklausome judėjimui, kad kartu eitume šiuo keliu, kad palaikytume vieni kitus. Kaskart susitinkame, kaip sakė Davide, kad tęstume, kad mėgautumės ėjimu, nes jei neiname keliu, t.y. jei nesame ugdomi, šis metodas netampa asmenine patirtimi, t.y. netampa mano. Tikrovė yra, ji priešais mus visus, tačiau ji ne mano.

Dabar reikia vėl prisiminti klausimą, kurį uždavėme vasaros pradžioje: „Ko ieškote?“. Ieškojimas yra ėjimo ženklas. Tačiau taip pat sakėme, kad nereikia šio klausimo laikyti savaime suprantamu. Nes galime priklausyti judėjimui, fiziškai būti čia, bet nieko nebeieškoti; būti čia, bet nepajudėti iš vietos, užsiblokuoti; o tai matosi, nes vietoj nelogiško džiugesio iškyla skundimasis gyvenimu.

Daro įspūdį, kad visos šitos mūsų išgyvenamos patirtys yra labai panašios į bet kurio kito žmogaus, kuris išgyvena priklausymą. Tas pats Gaber kitoje dainoje, „Kažkas buvo komunistu“, pateikia ilgiausią sąrašą su priežastimis, kodėl buvo galima tapti komunistais: „reikia postūmio“, žmonėms „reikia kitokios moralės“, dėl „troškimo viską pakeisti“, nes reikia „atspirties taško“ ir t.t. Ko jie tikėjosi iš priklausymo partijai? Ko troško? Peržengti tą pasidalijimą, kurį mes dažnai jaučiame. „Buvo tarsi du žmonės viename“, sako daina. „Iš vienos pusės kasdieniniai asmeniniai sunkumai, iš kitos – jausmas, jog priklausai tam tikrai rasei, kuri norėjo pakilti, kad iš tiesų pakeistų gyvenimą“. Priklausymo tikslas yra vienas: pakeisti gyvenimą, „gyvenimą, kuris pakerta kojas“.

Vėliau, prabėgus keliems priklausymo metams, iškyla dramatiškas klausimas: „Kas dabar?“. Kas dabar? Norime ar nenorime, bet kokiam priklausymui reikia pereiti sunkios kasdienybės patikrinimą. Ar įsitikinome, jog priklausymas gali atsakyti į gyvenimo iššūkius, į tą troškimą pasikeisti? Stebina Gaber nuoširdumas, kai jis pripažįsta to patikrinimo rezultatą: „Kas dabar? Net ir dabar jaučiamės, lyg būtume dviese: iš vienos pusės integruotas žmogus, kuris pataikaujamai eina per savo skurdžią kasdienybę, iš kitos – žuvėdra, kuri net nebetikina skristi, nes svajonė jau apmirė. / Dvi varganos būtybės viename kūne“.

Matote, ne bet koks priklausymas gali išspręsti gyvenimo klausimą. Ir ne bet koks būdas, kuriuo išgyvenamas tikras priklausymas, išgelbsti iš pasidalijimo. Suvientyto gyvenimo problema iškyla vis iš naujo. Mums neužteks tik žodžiais pritarti priklausymui, neužteks tik daug apie tai kalbėti. Nes vis tiek galime išgyventi tą gilų pasidalijimą mummyse tarp „savo skurdžios kasdienybės“ ir „žuvėdros, kuri net nebetikina skristi“.

Mums, priklausantiems judėjimui, iškyla ta pati problema. Taip, kaip buvimas komunistu turėjo pereiti patikrinimą per istoriją, mes turime patikrinti savo tikėjimą susidūrę su gyvenimo ir istorijos iššūkiu. Kas dabar? Vienas iš jūsų man parašė: „Mūsų Brolijos grupelėje (tą patį girdžiu ir iš kitų grupių) dažnai būna sunku įgyvendinti tą brolišką draugystę, kuri leistų pasidalinti kiekvieno iš mūsų *patirtimis*, kad būtų galima išreikšti bendrą įvertinimą ir kad grupė visiems būtų naudinga atrasti tas „dangiškas akis“ savo gyvenime. Vietoj to, kad stengtumės broliškai vieni kitiems padėti siekti tokio tikslo, pasitenkiname galbūt intelektualiais komentarais. Vis dėlto galiausiai liekame nepatenkinti ir klausiamo savęs, ką reikia daryti, tarsi sprendimas būtų kažkur kitur, o ne mummyse pačiuose“. Kaip matote, ne bet koks būdas priklausyti suteikia pasitenkinimą. Patirties pakeitimas komentarais nepadedą atrasti „dangiškų akių“. Mums apie tai jau buvo pranešęs kun. Giussani: „tikėjimas, kurio negalima aptikti ir atrasti gyvoje patirtyje, kurio ta patirtis nepatvirtina, kuris neatsako į jos poreikius, nebūtų pajėgus išsilaikyti pasaulyje, kuriame viskas, viskas teigė ir teigia priešingai“. Tokia rizika kyla tada, kai priklausymas neatsako į gyvenimo poreikius.

Stebina ta ištikimybė, su kuria tas pats Gaber kitoje dainoje „Troškimas“ pripažįsta, kad „nėra prasmės toliau tęsti problemų sąrašo / ir kurti naujus pavadinimus [„galbūt intelektualius komentarus“, kaip rašė tas

žmogus] / mūsų regresui / kuris nesustoja ir toliau kalba. // Meilė, / nebėra reikalinga / jei tai, ko mums trūksta, / vadinama troškimu“. Labai dramatiška. Mes nesustabdysime savo regreso tauškalais ar diskusijomis, gausybe komentary, nes jau tai yra regresavimo ženklas. Jei mums trūksta troškimo, jei trūksta gyvenimo variklio, nes, pasak Gaber, „troškimas yra tikrasis vidinis stimulus/ [...] vienintelis variklis, / kuris išjudina pasaulį“, kas mums jį pažadins? Jei mūsų buvimas kartu nepadeda atrasti „dangiškų akių“, kurios leistų toliau skristi, kas mums gali leisti taip išgyventi dabartį, kad pažadintų visą mūsų ilgesį?

Man visada darė įspūdį vien pagalvojus, kad pirmoji dovana, kurią gavau iš kun. Giussani, buvo pamatyti, kad jis nebijo pasakyti to, kuo mes visi gyvename, bet kas buvo gėdingai paslėpta net ir nuo mūsų pačių. Mes galime į tai pažvelgti, tai pasakyti, mesti iššūkį dėl to, kas mums buvo duota. Todėl kiekvienas iš mūsų, net ir po kelerių metų priklausymo judėjimui, turime patikrinti, ar jau pasiekėme „žuvėdros, kuri net nebeketina skristi“ būseną, ar dar savyje aptinkame troškimą skristi (nes troškimas yra variklis, kuris išjudina viską), sąmoningi, kad ne tik neprarandame gyvenimo jį gyvendami, kaip rašė Eliot, bet kad gyvendami jo gauname su kaupu. Todėl klausimas nėra banalus: ar mes dar ieškome, ar jau sustojome?

Viešpats mūsų neapleido

Kiek kelio bebūtume nuėję, kurioje kelio vietoje bebūtume, su kokiais sunkumais besusidurtume, kokį džiaugsmą beišgyventume, šiandien vis dar girdime, kaip Popiežius visiškai naujai mums sako savo žinioje Meeting'ui: „Viešpats mūsų neapleido patikėdamas mus sau patiems [t.y. mūsų kasdienybės menkumui, mūsų buvimui žuvėdromis, kurios nebeketina skristi], Jis mūsų nepamiršo. Senaisiais laikais Jis pasirinko žmogų, Abraomą, pašaukė jį į kelią link tos žemės, kurią jam buvo pažadėjęs. O atėjus laikų pilnatvei, Jis pasirinko jauną moterį, Mergelę Mariją, kad taptų kūnu ir apsigyventų tarp mūsų. Nazaretas buvo visiškai nereikšmingas kaimelis, „periferija“ tiek politiniame, tiek religiniame žemėlapyje; bet būtent ten pažvelgė Dievas, kad įgyvendintų savo gailėstingumo ir ištikimybės planą“. Mums ta vieta, per kurią Paslaptis ir toliau mums rodo savo prielankumą, yra mūsų charizma, vieta, kur Viešpats atskleidžia savo gailėstingumą. Būtent šioje vietoje Jis ir toliau mus kviečia per kiekvieną gestą, žodį, pastangas.

Vienas iš jūsų, vos tik sužinojęs Metų pradžios pavadinimą, man parašė: „Brangus kun. Carron, „manęs nėra, kai tavęs nėra“. Šiandien aš būtent taip ir jaučiuosi. Kai matau Kristų savo horizonte, savo dienoje, aš „gyvenu“. Gyvenu net ir tada, kai turiu kelioms savaitėms išvykti toli nuo savo šeimos ir savo vaikų. Gyvenu net keičiantis laiko juostoms, lovai, susidūrus su sunkumais darbe. Gyvenu dėl Kristaus „atminimo“, kuris man pasirodo įvairiausiais būdais, tais pačiais, kuriuos neseniai tu išvardinai: Sakramentai, rytmetinė malda, pokalbis telefonu, Bendruomenės mokykla, susitikimas, netgi Meeting'o susitikimai, kuriuos pasižiūriu per YouTube. Net ir tie gestai, kuriuos kažkada laikiau pernelyg šventeiviškais, dabar suprantu, kad yra tikros draugystės, kurią myliu, dovana. Kristaus atminimas viską nušviečia, net ir pačias paprasčiausias ar sudėtingiausias akimirkas. O Jo nebuvimas mane mirtinai slegia, kaip šią savaitę: nors ir grįžau namo, galiu pailsėti nuo gyvenimo vargų, man nieko neužtenka. Rašau tau tai, kad pasakyčiau, kaip laikiu rytojais. Tikrai manęs nėra, jei Tavęs nėra“.

Svarbu suprasti, kaip kiekvienas iš mūsų reaguoja, kai Paslaptis mums atskleidžia savo gailėstingumą būtent tokiu istoriniu būdu. Tikrai ne formalus priklausymas mummyse palaiko gyvą tą troškimą skristi, bet tikras sekimas. Tik sekimas leidžia nenustoti ieškojus, pažadina troškimą.

„Pasinaudosiu proga, kad tau padėkočiau už Brolijos rekolekcijas, nes per tas dienas tu padarei taip, kad manyje atgimtų troškimas priešais kiekvieną dalyką (sakyčiau, man priminei apie gyvenimą). Prieš sutikdamas tave, aš visus ir viską sumenkindavau. Susiaurindavau krikščionybę iki gero pavyzdžio, kurį reikia rodyti kitiems, bet niekada to nesugebėdavau ir likdavau nusivylęs, ir be Dievo malonės klajojau vienišas kaip elgeta, neturėdamas tikro tikslo. Aš net bijodavau likti vienas... Bet tomis dienomis tu manyje pažadinai Jo esaties dovaną ir jaučiu, kad niekas manęs nebesustabdys... „Jaučiu gyvenimą, kuris sprogs širdyje“, kaip Chieffo dainoje. Tikrai labai ačiū! Po Rekolekcijų sugrįžęs į tikrą gyvenimą, į kasdienybę, aš pasinėriau (tikrai pasinėriau) į Rekolekcijų skaitymą ir ima matytis pirmieji daigeliai: esu laimingesnis, toliau gilinuosi į tekstą, perkaitau iki galo ir kažkas, mažas vilties žiburėlis nušviečia mano tamsumas. Esu kitas žmogus ir dėkoju Dievui, kad dabar, kitaip nei daugelį metų tikėjaisi įvykstant stebuklui, mėgaujuosi kiekvienu kelio, kurį turiu nueiti, žingsniu džiaugsme ar skausme“.

Susitikimas su ta Esatimi, kuri man suteikia gyvenimą, pasak Giussani, „prikelia žmogų, leidžia pajusti, atrasti savo orumo prasmę, savo asmenybės orumo prasmę. O kadangi žmogaus asmenybė yra sudaryta iš proto ir meilės arba laisvės, per tą susitikimą pažadinamas naujas proto smalsumas, naujas tiesos troškimas, naujas nuoširdumo troškimas, troškimas suprasti, kokios iš tiesų yra tikrovė, „aš“ ima degti meile viskam, kas egzistuoja, meile gyvenimui, meile sau, meile kitiems, meile, kokios prieš tai neturėjo. Todėl, galima sakyti, gimsta asmenybė“.

Tačiau ką reiškia sekti? Formaliai priklausyti, kartoti teisingus apibrėžimus, ar kaip sako Giussani, išgyventi tikrą patirtį? Net ir čia Paslapčiai mūsų taip pagailo, kad Ji mums davė viską, ko reikia, kad galėtume atsakyti, ir naudodamasi kun. Giussani gyvenimu mums paliudijo, ką reiškia sekti, kad niekas nesusipainiotų, kad kiekvienas turėtų tą „įrankį“, kuris leistų suprasti, ką reiškia sekti (ir kad nuspręstų: sekti ar ne). Ji mums paliko nuorodą į kelią, kuris veda ten, kur tikri dalykai tampa mūsų, kur gyvenimas nėra pasidalijęs. Nes alternatyva yra aiški: arba formalus, organizacinis priklausymas, kuris nesustabdo mūsų gyvenimo regresijos, arba sekimas, kaip jį apibūdino kun. Giussani (kiek dar kartų turėsime sau tai pakartoti, kad pereitume nuo intencijų prie patirties!): „sekti reiškia trokšti išgyventi to žmogaus, kuris tave išjudino ir toliau išjudina savo esatimi bendruomenės gyvenime, *patirtį* [išgyventi patirtį!], siekti tapti ne tokiau, kaip tas konkretus žmogus su savo trūkumais, bet kaip tas žmogus dėl jo vertingumo, kuris išgelbsti ir jo varganą veidą; trokšti dalyvauti to žmogaus gyvenime, nes per jį tau duodamas kažkas Kitas, ir būtent tam Kitam tu esi atsidavęs, Jo sieki, Jam nori paklusti šiame kelyje“. Išgyventi kito patirtį nėra formaliai kartoti ar priklausyti asociacijai. Šie dalykai labai tolimi vienas kitam. Pirmuoju atveju, žmogus nesustabdo savo regresijos, nepažadina troškimo, neįgauna sparnų, kad galėtų skristi, kitu atveju, žmogus vis labiau sužavėtas, vis labiau yra savimi.

„Skaitydamas Rekolekcijų asamblėją, iš naujo išgyvenu tą provokuojantį ir išlaisvinantį tavo pirmojo atsakymo smūgį. Būdamas vienas iš tų vadinamųjų judėjimo „senbuvių“ (60 metų), jaučiu, kad esminis taškas, nuo kurio reikia pradėti iš naujo, kaip buvo nuo pat tada, kai tu pradėjai vesti judėjimą, yra iššūkį metantis atitikimas, kuris mane nukelia tiesiai į tas dienas, kai būdamas keturiolikos atradau judėjimą kaip savo gyvenimo išgelbėjimo kelią. Klausydamasis tų, kurie skundžiasi, jaučiuosi kaip gimęs aklas, susidūręs su fariziejų prieštaravimais: jūs sakote, kad taip neteisinga, o aš, sekdamas, iš naujo atrandu susitikimo su judėjimu prasmę, jo „šviežumą“, ironišką, vis brandesnį jaunatviškumą. Man tai yra laisvės kelias ir visiškai naujo tikėjimo sąmoningumo atgavimas: ar turiu visa tai panaikinti, kad palikčiau vietos prieštaravimams? Bet aš tuo sekdamas regiu ir kvėpuoju, to jūs negalite iš manęs atimti, tai yra faktas“. Būdamas šešiasdešimties metų, po keturiasdešimt metų judėjime, žmogus gali atsakyti į klausimą „Kas dabar?“ su „šviežumu“, įkvėpimu, laisve ir nauju tikėjimo sąmoningumu, kurių jokie prieštaravimai negali panaikinti. Kas jam leido išlaikyti tokį naujumą gyvenime? Sekimas.

Būtent toks iššūkis visada metamas mūsų gyvenimui: sekti charizma ar ne. Viena kun. Giussani frazė, kurią dažnai sau kartoju, labai glaustai nusako metodą: „apibrėžimas turi suformuluoti jau įgautą tikrumą, kitaip jis įveda savo schemą“. Arba apibrėžimas yra jau įgautas tikrumas iš savo patirties, arba savo savo schemos „primetimas“. Todėl galime rinktis, kas nori sekti tuo, kas primeta savo schemą, ir kas nori sekti tuo, kas jam padeda asmeniškai įgauti tikrumą dėl to, ką sako apibrėžimas. Jėzus laikėsi metodo padėti žmogui pačiam suvokti. Nėra kito kelio. Ir jei nesuprantame, kaip mums tai svarbu, vėliau nebesuvokiame, kad būtent taip elgiamės su kitais: jiems „primetame“ savo schemas. Kadangi dažnai pasitenkiname vien apibrėžimų, kalbų kartojimu sau patiems, galiausiai imame manyti, kad užtenka kitiems įteigti tuos apibrėžimus, ar dar blogiau, užsipulti kitus savo teisingais apibrėžimais. Bet puikiai žinome iš patirties, kad tai gyvenimo nepadaro vieningo, man neturi įtakos tai, ką aš žinau; kad tai taptų mano, reikia tai įgauti per patirtį. Todėl nežinau, kiek kartų kartočiau šitą frazę: „Tikrovė tampa perregima patirtyje“ arba „Patirtis yra tas reiškinys, kuriame tikrovė tampa perregima ir pažįstama“. Ši Giussani frazė yra branduolys.

O ką reiškia išgyventi kito patirtį? Ką reiškia išgyventi kun. Giussani patirtį? Ką jis mums paliudijo, kokią hipotezę pateikė, kad įeitume į tikrovę, kad būtume žmonėmis, kad neprarastume ketinimo skristi, kad būtume žmonėmis, kurie niekada nenustoja ieškoti, kurie nepraranda savo troškimo? Dar kartą paklauskime Popiežiaus, kuris žinioje Meeting'ui mus pakvietė „niekuomet neprarasti kontakto su tikrove, priešingai, mylėti tikrovę. Nes ir tai yra krikščioniškojo liudijimo dalis: dominuojant tokie kultūrai, kuri į pirmąją vietą iškelia „įvaizdį“, tai, kas yra paviršutiniška ir laikina, iššūkis mums yra rinktis ir mylėti tikrovę. Kun. Giussani kaip palikimą paliko tokią

gyvenimo „programą“, kai pasakė: „Vienintelė sąlyga, kad visuomet būtume išties religingi [t.y. žmonėmis], yra intensyviai išgyventi tikrovę. Kelio į tikrovės prasmę formulė yra išgyventi tikrovę be jokių kliūčių, t.y. nieko neneigiant ir nepamirštant. Nes nebūtų žmogiška, t.y. nebūtų pagrįsta atsižvelgti tik į tą ribotą patirties dalį, kuri yra paviršiuje, ant bangos keteros, ir nesileisti į gilumą, į ten, iš kur banga kyla“. Mums apie tai primindamas Popiežius mums sugrąžina „dabar“ gyvenimo programą, kurią Giussani mums visada siūlė! Programa nėra kartoti teisingus apibrėžimus, tai – nuoroda į kelią, kuriuo visi galime eiti. Kad būtume žmonėmis, reikia „visada intensyviai išgyventi tikrovę“. Kiekvienas turi apsispręsti.

Aplinkybių vertė

Iš ko yra sudaryta tikrovė? Iš aplinkybių, kaip anksčiau sakė Davide, iš aplinkybių, per kurias Paslaptis mus kviečia, žadina, mus susitinka, kad mes nepasimestume, nepasiduotume. Būtent dėl to kun. Giussani mus pakvietė pažvelgti į aplinkybes tokiu būdu, kad negalėtume sustoti ties paviršiumi. Nes aplinkybės yra tas būdas, kuriuo Paslaptis mus pašaukia, mus ištraukia iš nebūties, parodo savo prielankumą. Dėl to jis dar kartą sako „Religiniame jausme“: „Žmogus, racionalus žmogaus gyvenimas turėtų visiškai priklausyti nuo kiekvienos akimirkos, nuo kiekvieną akimirką laukiamo šio iš pažiūros tokio nepastovaus, tokio atsitiktinio ženklo, kuris yra aplinkybės, kuriomis nežinomas „viešpats“ stumia mane, ragina mane eiti savojo plano link“. Neprašoma apibrėžimų, bet atsakyti į provokaciją. Kun. Giussani ir toliau „kelia kainą“: tos aplinkybės gali būti, „šis ženklas yra [kartais] toks blausus [gyvenimo sunkumai, kasdienybės menkumas, dramatiškos situacijos, iš pažiūros nežmoniški dalykai], toks tamsus, toks neskaidrus, toks iš pažiūros atsitiktinis, kokia yra aplinkybių seka: jautiesi tarsi visiškai priklausomas nuo upės, kurios srovė tave bloškia čia į vieną, čia į kitą pusę“. Tačiau tokiu būdu Paslaptis mane kviečia, kad neatsidurčiau nebūtyje. „Pasakyti „taip“ kiekvienai akimirkai, nieko nematant, paprasčiausiai pasiduodant aplinkybių spaudimui. Tai – svaiginanti pozicija“; todėl dažnai išsigąstame ir pasitraukiame iš iššūkio. Koks jo liudijimas! Kun. Giussani mums yra pasakęs: „Tikiuosi, kad mano gyvenimas pasisuko taip, kaip Dievas tikėjosi. Galima sakyti, kad jis pasisuko pagal tai, kur vedė poreikis, nes kiekviena aplinkybė, netgi kiekviena akimirka mano krikščioniškam sąmoningumui buvo Kristaus garbės ieškojimas“.

Nes jam „gyvenimas yra tapatus tikrovei, nes tave liečia, kviečia, provokuoja, todėl nėra gyvenimo be užduoties“. Kaip gyvenimas tave paliečia? „Paliečia per tikrovę [tikrovę, kuri reikalauja tavo laisvės], o tikrovė tave provokuoja bendradarbiauti, įsipareigoti, t.y. atlikti užduotį“. Draugai, būtent tuo ir turime sekti. Per tai Paslaptis mus kviečia. Tačiau kas gali iš mūsų reikalauti šitaip sekti? Tik Dievas. Kas dar galėtų reikalauti kažko panašaus? Tik Jis, kuris mus kviečia. Todėl esminis dalykas yra suprasti, kaip Dievas mus kviečia, nes kitaip mes kalbėsime apie Dievą abstrakčiai, išvarome Jį iš tikrovės, perkeliame ten, kur mums atrodo, kad Jo vieta, ir šitaip žiūrime į tikrovę, kaip sako Popiežius, sustodami ties paviršiumi, neatpažįstame, jog esame kviečiami Jam atsakyti per aplinkybes. Tačiau kun. Giussani mus išugdė jas atpažinti ir žiūrėti į aplinkybes pagal tai, kas jos iš tiesų yra: būdas, kuriuo Dievas mus kviečia, tai gali būti kažkas visiškai banalaus (maža švieselė) arba tamsios aplinkybės, dažnai neperregimos, tačiau per jas tarsi sakytų Paslaptis: „ši būdas, kurio tu nesupranti, kuris tau atrodo tamsus, yra ženklas, per kurį Aš, kuris kuriu visus dalykus, kuriu ir tavo gyvenimą, leidžiu tau subręsti, leidžiu tau tapti savimi pačiu, nepasidalinusi, pažadinu tavo troškimą, leidžiu tau būti dabartyje“. Kaip įspūdinga, kai žmogus priima tokį planą!

„Brangus kun. Carron, rašau, kad padėkočiau už tai, ką pasiūlei per Rekolekcijas, ir už iššūkį „išgyventi aplinkybes“, kurį metei šią vasarą. Man dvidešimt septyneri metai, prieš dvejus metus ištekėjau ir turiu devynių mėnesių dukrytę su dauno sindromu, esu medikė, ieškanti darbo. Mano situacija nėra visai eilinė. Taigi rašau tau, kad padėkočiau, nes supratau, kaip šiais mėnesiais man reikia sekti. Neužtenka išskirtinio fakto (mano atveju pati kasdienybė yra tam tikra prasme išskirtinė paslaptingo mano dukrytės buvimo dėka), neužtenka ir teisingo katalikiško požiūrio į gyvenimą. Esu krikščionė, praktiškai nuo gimimo priklausau judėjimui, ir vis dėlto šito neužtenka, kad iš tikrųjų gyvenčiau, reikia prasmės šiandien, kad išgyvenčiau tai, kas yra. Per šiuos mėnesius sekti judėjimu, ne tik formaliai, bet leidžiantis būti ugdomai, kartais net ir sunkiai, suteikė mano dienoms sąmoningumą, kad šiandien man yra duota draugija, kurios man dabar labiausiai reikia, duotas kelias, kad atpažinčiau tai, kas iš tiesų užpildo širdį: Jėzus. Jis tapo ištikima draugija, būtina mylinčia esatimi; t.y. man nereikia, kad kažkas pasakytų, kad mano dukrytė turi begalinę vertę, kad jos gyvenimas yra didis (tai yra akivaizdu iš

kasdieninio santykio su ja, tau reiktų ją pamatyti!); bet skiriasi, kaip aš mėgaujuos, o tai ateina su sąmoningumu, kad Viešpats mane pašaukia čia, o ne ten, kur aš galvojau. Tarsi ši diena, t.y. visi maži dalykai (namai, mano vyras, dukrytė) būtų man „sugrąžinti“. Tai tikrai pripildo širdį dėkingumo. Tikrai niekada nebūčiau pagalvojusi, kad išgyvenant tikrovę, mano širdis užsiliepsnos laimės troškimu, o ne jį nuramins ar sutvarkys. Dar kartą labai dėkoju už tavo vedimą šiuo žmogišku, žmogiškiausiu keliu“. Jai šiandien duota ta draugija, kurios dabar labiausiai reikia. Jai nereikia, kad kažkas pasakytų, jog jos dukrelės vertė yra begalinė (jai nereikia apibrėžimų); ši jauna mama jaučia skirtumą, kaip ji mėgaujasi, „o tai ateina su sąmoningumu, kad Viešpats mane pašaukia čia, o ne ten, kur aš galvojau“. Tokiu būdu viskas jai sugrąžinama: namai, vyras, dukrytė.

Tačiau kartais mes tokio metodo nesilaikome; nesutinkame Jo atpažinti ir pasitraukiame. Kokia pagunda kyla susidūrus su dabartiniais iššūkiais, kurie dažnai mus išmuša iš vėžių? Pasiduoti baimei ir galvoti, kad pasieksime vienybę, kai būsime „apsaugoti nuo rizikos“ (kaip šią vasarą sakė profesorius E. Mazzarella). Netikime, kad aplinkybės mums duodamos Paslapties, laiko ir istorijos Viešpaties, kad susigrąžintume tiesą, nes nėra kito būdo susigrąžinti tiesą, kurią jau žinome, tik per laisvę, tik jei mano asmuo įsitraukia į santykį su Tiesa, kuri mane pašaukia per aplinkybes.

Kaip mums primena kardinolas Scola duodamas interviu žurnalui „Tracce“, kartais įsivyruoja „statiškas požiūris į žmogų: vis dar manoma, remiantis tam tikru etišku intelektualizmu, kad vienintelė problema yra išmokti teisingos doktrinos ir tuomet ją pritaikyti gyvenime: „Vieną kartą ištarta autentiška doktrina nugalės“. Deja, tokia pozicija neatsižvelgia į vieną dalyką: vien dėl paties fakto, kad žmogus „įmetamas“ į gyvenimą, jis išgyvena tokią patirtį, iš kurios gimsta klausimai, problemos. Doktrina, kuri krikščionims, žinoma, remiasi pradine sekimo Kristumi patirtimi, kurią patikimai siūlo Bažnyčios mokymas, turi būti nuolat atrandama kaip organiškas atsakymas į klausimus, kurie gimsta iš patirties. Kitaip to nepakanka“.

Todėl kun. Giussani mūsų nepalieka ramybėje pabrėždamas, kad po susitikimo „negalima „suarchyvuoti“ tikrovės, tarsi mes jau viską žinotume ir viską turėtume [vien dėl to, kad Jį jau susitikome]. Mes tikrai turime viską, bet suprasime, kas yra tas viskas, [tik] susidūrę su aplinkybėmis, žmonėmis, įvykiais“, kaip mums paliudijo ta mama. Arba mes tai suprasime, arba visi istoriniai iššūkiai, su kuriais susiduriame, niekaip nebus susiję su mūsų keliu, o gal netgi taps kliūtimi. O kun. Giussani juos laiko labai vertingais mūsų keliui. Mes turime viską, bet negalime suprasti, kas tai yra, vien kartodami apibrėžimus, tik formaliai priklausydami, turime susidurti su aplinkybėmis. Jei nesuprasime, kad visos aplinkybės yra duotos, kad mes subręstume, kad susigrąžintume savo vienybę, nustosime tikrinę. „Nereikia nieko archyvuoti, cenzūruoti, pamiršti, paneigti. [Nes] suprasime, ką reiškia visa tai, ką turime, mūsų turima tiesa, [...], ką reiškia tas „viskas“, tik susidurdami su dalykais, t.y. per susitikimus ir įvykius, per susitikimą ir įvykiuose“.

Būdami Jo draugijoje, esame tikri bet kur

Tik taip galime pasiekti tą tikrumą, kuris mums leidžia įeiti bet kur, į bet kokią periferiją, ir nesileisti sustabdomiems baimės, o priklausyti nuo tikrumo, kurį Jis sukuria mumyse, nes kaip mums pasakė Popiežius savo žinioje Meeting'ui (mums reikia perskaityti dar kartą visą tą žinią!), „krikščionis [kuris gyvena taip, kaip stengėmės apibūdinti] nebijo išeiti iš „centro“, eiti į periferijas, nes jo centras yra Jėzuse Kristuje. Jis mus išlaisvina iš baimės [ne dėl to, kad formaliai sakome „Kristus“, visi žinome, kad to neužtenka, neužtenka formaliai priklausyti, kad nugalėtume menkumą, baimę, reikia patirti Kristų, tuomet], Jo draugijoje galime žengti pirmyn būdami tikri bet kur, net ir tamsiomis gyvenimo akimirkomis, žinodami, kad kur beeitume, Viešpats visuomet mus pralenkia savo meile, o mūsų džiaugsmas yra dalintis su kitais gera žinia, kad Jis yra su mumis. Jėzaus mokiniai, grįžę iš misijos, buvo pilni entuziazmo dėl gerų rezultatų. Tačiau Jėzus jiems pasakė: „jūs džiaukitės ne tuo, kad dvasios jums pavaldžios; džiaukitės, kad jūsų vardai įrašyti danguje“. Ne mes išgelbėsime pasaulį, tik Dievas jį išgelbsti“.

Tik tas, kas yra tikras dėl esminio dalyko, bus pasirengęs ieškoti įvairių formų ir būdų, kaip perduoti susitiktą tiesą, kitaip bus visiškai neįmanoma to perduoti kitiems. Popiežius tęsia toliau: „Taip greitai besikeičiantis pasaulis prašo, kad krikščionys būtų pasirengę ieškoti formų ir būdų, kad suprantama kalba perduotų amžiną Krikščionybės naujieną [kun. Giussani yra tokios formų ir būdų revoliucijos pavyzdys]. Čia taip pat reikia būti realistais. „Dažnai geriau yra sulėtinti žingsnį, pamiršti susirūpinimą, kad galėtume pažvelgti į akis ir įsiklausyti, arba atsisakyti poreikių, kad palydėtume tą, kas liko kelkraštyje“ (iš „Evangelijos džiaugsmas“).

Popiežius taip pat sako: „Kiek žmonių daugybėje egzistencijos periferijų mūsų dienomis yra „pavargę ir išsekę“, ir laukia Bažnyčios, laukia mūsų! Kaip juos pasiekti? Kaip pasidalinti su jais tikėjimo patirtimi, Dievo meile, susitikimu su Jėzumi? Būtent tokia yra mūsų bendruomenių atsakomybė. Susidūrus su dideliu prašymu iš vyrų ir moterų, iškyla pavojus išsigąsti ir užsisklęsti savo baimėje ir gynyboje. Iš to kyla pagunda manyti, kad mums visko pakanka, kad pakanka užkoduoti tikėjimą taisyklėmis ir nurodymais, kaip darė rašto aiškintojai, fariziejai ir įstatymo mokytojai Jėzaus laikais. Mums viskas bus aišku, tvarkinga, tačiau tikinti ir ieškanti tauta toliau jaus Dievo alkį ir troškulį“.

Kad atsakytume į tokius iššūkius, Popiežius mums primena apie tą būdą, kuriuo pats Jėzus į juos atsakydavo: neišsigąsdamas ir neužsisklęsdamas baimėje, Jėzus susitinka su tais, kurie yra „pavargę ir išsekę“. Gerai žinomas tokio tipo žmonių pavyzdys buvo muitininkai, visų nekenčiami už akivaizdų nenuoseklumą. Jėzaus elgesys su šiais žmonėmis priverčia rašto aiškintojus ir fariziejus murmėti prieš Jį: „Šitas priima nusidėjėlius ir su jais valgo“. Tačiau jų priešiškus Jėzaus nesustabdo. Priešingai, Jis dar labiau gina savo elgesį su muitininkais, kalbėdamas tokiais palyginimais kaip sūnaus palaidūno, kurie akivaizdžiai parodo, kad Jis sąmoningai suvokia, kuo rizikuoja šitaip elgdamasis. Sūnus palaidūnas visada išliks įvaizdžiu to, kas turėdamas viską (tėvą, namus, turtus ir t.t.) neatsispiria pagundai būti savarankišku; tuomet atrodo, kad viskas tampa kliūtimi jo nevaržomos laisvės troškimui, tai pastebime pažiūrėję į save, dažnai ir savo šalies žmonėse. Visi galime įsivaizduoti tėvo susijaudinimą, susidūrus su sūnaus laisve. Nepaisant nieko, tėvas sutinka rizikuoti sūnaus laisve. Kokia tai meilė sūnaus laisvei, kad jis pats savo patirtimi atgautų tai, ką jau turėjo!

Tuomet įvyksta nenumatytas dalykas. Būtent tada, kai sūnus labiausiai nusirita, kai norėdamas išgyventi geidžia bent ankščių jovalo, kurį ėdė kiaulės, dar nėra viskas prarasta. Kodėl? Nes būtent tą akimirką, kai mažiausiai to tikisi, sūnus „sugrįžta į save“. Sūnus savyje atranda tai, kas dar neprarasta. Būtent tą akimirką, kuri atrodo pati tamsiausia ir painiausia, atsiskleidžia jo širdis bei tie poreikiai ir akivaizdybės, kurie ją sudaro. Jokios jo padarytos klaidos negali panaikinti namų, tėvo ir gero jo tarnų gyvenimo atminimo. Tai jam leidžia įvertinti, akimirksniu palyginti jo buvusią ir dabartinę situacijas: „Kiek mano tėvo samdinių apščiai turi duonos, o aš čia mirštu iš bado!“. Tokiu būdu jis per savo patirtį „atgauna“ tai, ką jau žinojo. Jis suvokia, koks didelis jo troškimas ir koks gėris yra turėti tėvą. Galiausiai jis supranta, kur glūdi laisvė, suvokia, kad laisvė yra ryšys, namai, tėvas; pripažįsta, koks gėris yra turėti tėvą, kuris apkabintų ir iš naujo priimtų kaip sūnų. Tuo tarpu tėvas yra laimingas, nes mato, kaip jo kantrybė sūnaus laisvei leidžia susigrąžinti sūnų, jis dėkingas ir laimingas, nes turi sūnų, kuris džiaugiasi būdamas jo sūnumi. Tačiau išlieka ir tas faktas, kad formaliai pasilikti namuose (kaip padarė kitas sūnus) nebūtinai reiškia suprasti, ką reiškia būti sūnumi ir turėti tėvą; įmanoma likti namuose ir būti nepatenkintam.

Norėdamas apginti savo elgesį su tais, kuriuos nekantrus ir neramus laisvės troškimas privedė iki egzistencijos pakraščių, Jėzus savo šmeižėjams pateikia tokį tėvo ir sūnaus palaidūno santykį. Šitaip elgdamasis su muitininkais, nusprendusiais palikti Tėvo namus, kurie jiems pasirodė pernelyg varžantys, Jėzus tarsi sako fariziejams: „Aš taip elgiuosi, rizikuoju ir jų laikiu, nes mano Tėvas elgiasi taip pat“. Toks Jėzaus tikrumas dėl santykio su Tėvu („Aš nesu vienas“) Jam yra esminis dalykas, kad gyventų ir rizikuotų su tais, kurie nutolo, ir kad jiems leistų atrasti per savo patirtį, kad jie yra ir Kam priklausau.

Šiuo ypač sudėtingu istorijos momentu, kuriam būdinga istorinių akivaizdybių griūtis, per baisius vargus, per kančias (prisiminkime vėl sūnų palaidūną), susidūrus su mūsų amžininkais, kurie atkakliai suka keisčiausiais keliais (ir mums gali taip atsitikti, kad ieškosime pasitenkinimo sekdami savo įsivaizduojamais dalykais), galime suprasti, kad Paslaptis tikrai rizikuoja laisve, kad jiems ir kiekvienam iš mūsų leistų suprasti, kas esame iš tikrųjų ir kam esame pakviesti. Kuo pasitiki Paslaptis? Mūsų širdimi ir Savo esatimi, kuri tapo kūnu, kad būtų arti mūsų ir pažadintų mumyse troškimą sugrįžti į namus, nes per vargus galime suprasti, kas yra laisvė.

Mes nebuvome išrinkti, kad pasitrauktume iš tikrovės, bet kad dar labiau dalyvautume įvairiose situacijose. Buvome išrinkti, kad palydėtume bet ką, kas „liko kelkraštyje“, kaip sako Popiežius. O tėvas A.Spadero per Meeting'ą kalbėjo apie deglą: „Deglas eina ten, kur yra žmonės, apšviečia tą žmonių dalį, kurioje jis yra. Jei žmonija eina į bedugnę, ir deglas eina į bedugnę [ne dėl to, kad į ją stumia], t.y. lydi žmones per jų raidą. Žinoma, tokiu būdu galbūt pavyksta juos išgelbėti iš bedugnės, nes apšviestą bedugnę žmonės pamato. Jei tu neini su žmonėmis, lieki vietoje ir sakai „Šviesa yra čia, mes esame išgelbėjimas, ateikite, o kas nenorite ateiti, galite sau

pražūti“, tuomet tokia Bažnyčia nėra „ligoninė karo lauke“, apie kurią kalba Pranciškus. Būtina lydėti kultūrinę ir socialinę raidą, net jei ji labai dviprasmiška, sudėtinga ir kompleksiška“.

Todėl reikia atpažinti, jog buvome išrinkti, ir akcentuoti esminį dalyką ne tam, kad viskas tuo ir pasibaigtų, bet kad nuo čia viskas prasidėtų. Popiežius Pranciškus savo žinioje Meeting'ui taip pat kviečia „sugrįžti prie esminio dalyko – Jėzaus Kristaus Evangelijos“, nes „krikščionių pareiga yra Ją skelbti visiems, neišskiriant nė vieno, ne taip, tarsi užkrautume dar vieną prievolę, tačiau taip, kaip dalijamasi džiaugsmu, kaip parodomas gražus horizontas, keliamos vaišės. Bažnyčia neauga dėl pastangų atversti į savo tikėjimą, bet per patrauklumą“ („Evangelijos džiaugsmas“), t.y. „per asmeninį liudijimą, pasakojimą, gestą arba kitas formas, kurias suteikia pati Šventoji Dvasia konkrečiose aplinkybėse“.

Tokia yra mūsų užduotis. Tam buvome išrinkti, kaip mums primena kun. Giussani: „Nebuvo nieko, nieko nebuvo, dar tiksliau, nebuvo nei tavęs, nei manęs: žodis „išrinkimas“ parodo ribą, slenkstį tarp nebuvimo ir būties. Būtis pražysta iš nieko, kai ji išrenkama, pasirenkama [mes buvome sukurti iš nieko, nes mus pasirinko]: nėra kitos galimos sąlygos, nėra kitos įsivaizduojamos prielaidos [kaip pradžioje sakė Davide]. Toks pasirinkimas, išrinkimas kyla iš visiškos veikiančio Dievo Paslapties laisvės, absoliučios besireiškiančios Paslapties laisvės“.

Kun. Giussani tęsia toliau: „Dievo Paslaptis, kuri išreiškia savo laisvę pasirinkdama, išrinkdama, virpa, gali ir privalo suvirpėti su pagarba ir baime, su visišku nuolankumu, rodydama prielankumą žmogui, nes prielankumas žmogui yra Dievo laisvės pasirinkimo atspindys“. Dievas mus kviečia, kad mes tai perduotume visiems kitiems. Dievas pasirinko mus, kad per mus Jo meilė pasiektų visus. Kaip sako šventasis Paulius: Dievas mane pasirinko, kad per mane parodytų tai, ką norėjo duoti visiems. Todėl per Dievo prielankumą žmogui virpa Jo meilė kiekvienam asmeniui. Todėl pirmasis mūsų pasirinkimas yra Tas, kuris mane pasirinko. Štai kodėl taip dažnai kartojame žodį „dėkingumas“. Atpažinti Kristaus prielankumą mums reiškia su dėkingumu atpažinti šią vietą, kuri mums nuolat dovanojama. Tačiau kad galėtume iki galo suprasti, kokia užduotis glūdi šiame prielankume, reikia pripažinti, kad pirmasis mūsų atsakymas turi būti Tam, kuris mus pasirinko, suvokti, kad Jis mus išsirinko. Tik tada suprasiu, kad „Dievo laisvės pasirinkimas, kuris išrenka Žmogų, paslėptą kaip nematomą gėlę Mergelės Marijos įsčiose, yra skirtas visam pasauliui [todėl nėra Bažnyčios, kaip sako Popiežius, jei ji neišeina. Mūsų nešama Esatis skirta visam pasauliui: visam pasauliui, ne tai aplinkai, kurią nusprendžiame mes, pasirinkdami, kas yra tam tinkamas, kas ne]. Todėl žmoguje egzistuoja nuolankus aidas, kupinas pagarbos ir baimės, prielankumo, tik jei yra meilė pasauliui, tik dėl gėrio, kurį nešame pasauliui, dėl aistros pasauliui. Nuostabus šitas didžiulis paradoksas: pasirinkimas, išrinkimas apima visą pasaulį, patraukia į save visą pasaulį. Pasirinkimas ir išrinkimas, išpildydami tą prielankumą, sutampa su meile, skirta kiekvienai gyvai tikrovei, kiekvienam gyvam žmogui, kiekvienam kūnui“. Paslapties prielankumas mums leidžia pažvelgti į viską, net ir labai dramatišką situaciją, „išganytu žvilgsniu“, kaip pasakė tėvas Pizzaballa per Meeting'ą.

Kas gali taip pasakyti? Kas gali mus taip mylėti? Kas gali taip mylėti kiekvieną kūną? Aš galiu mylėti, tik jei suvokiu, kad buvau ir esu išrinktas, jei išgyvenu tą prielankumą, ir jei pasidarau toks sklidas to prielankumo, kad jis pasidaro užkrečiamas, mane išmoko mylėti kitus ir juos patraukti. Tuomet galėsime rizikuoti, nes kas nerizikuoja, negalės visų šių dalykų susigrąžinti ir pasiekti tos gyvenimo vienovės, kurios visi trokštame.